

Toimetaja veerg

*Päivi Märjamaa,
toimetaja*

Kui maailmas hakati toiduks kasvatama ja tarvitama kartulit, siis kadusid ka suuremad näljahädad. Maitsev mugul andis rohkelt saaki ja toitit inimesi ka kehvematel aastatel.

Paljudel eestimaalastel on kartuliga kujunenud oma soe suhe – seda kasvatatakse, vahetatakse sorte, süüakse perega, tuuakse sugulastele või müüakse võõrastele.

Selleaastane suvenimeline loodusõnnetus pakub nüüd kartuliarmastajatele suuri üleelamisi ja katsumusi.

Kevadel uljalt tärganud kartulivõrsed pidasid õitsemiseni ju tore dasti vastu, suve teisel poolel aga keeldusid veega täidetud vagudes kasvamast ja asusid jõudsalt mädanema.

Alguses oli päris huvitav uusi saagikoristusviise rakendada- ega igal aastal pole võimalik maapõuest kohe pestud kartulit kätte saada, siis aga hakkas põllutöödel vesi vägisi üle kummisaapa sisse pressima ja lõpuks ei olnud enam midagi koristada ka....

Kui kliima muutumine meie suved kõik eelmisega sarnaseks vormib, peab tõsiselt kaaluma vesisemate kultuuride, näiteks riisi, kasvatamist.

*Puhja Gümnaasiumi 1. klass ja klassijuhataja Silvi Sala.
Foto autor Triin Sooberg.*

Bazina, Regina
Chilaya, Vasily
Kardmaa, Kristo
Kirpu, Martin
Kopli, Heneli
Kuusemaa, Viiu Elise
Kütt, Kaur
Lauri, Jan-Erik

Lemberg, Nolan
Lessing, Merle
Neeme, Maarja
Neltsas, Indra
Olefirenko, Maarja-Liis
Pukki, Deven
Pure, Annabel
Rehme, Riin

Reminnöi, Marleen
Räis, Armen
Telvar, Raimond
Uras, Ken
Vaard, Mathias
Vaarmann, Diana

Esimene koolipäev

*Lea Järv,
Puhja Gümnaasiumi huvijuht*

1. september – tarkusepäev, koolirahupäev, uue alguse päev...

Päev, kus kõigil on enam päikest ja südamesoojust. Tähetargadki ennustasid selle aasta kooliüsusikutele ilma suuremate takistusteta kooliaega, sest tähtede seis oli hea. Ja Looja ei unusta Eestimaad ja tema lapsi – oli ju suviselt kaunis päikseline ilm.

Puhja Gümnaasiumi esimesel koolipäeval toimusid klassijuhatajatunnid, aktus ja klassipiltide pildistamine. Uutmoodi oli see, et pidulikkust ja põnevust koolinoortele jätkus kogu päevaks kuni õhtul kella 22.30-ni.

Kooli staadionil toimusid tegevused 14.00–16.30-ni.

Koolirahu väljakuulutamise päeval alustasime pidulikku rongkäiku.

Elevaks ja eriliseks tegid rongkäigu rõõmsad aktiivsed osalised lippude, õhupallide ja loosungitega. Siinkohal oli eeskujuks abiturium. Loomulikult ei puudunud TORE maskott – elevant, kes jagas sõprusesüdameid ja -lillekesi. Avatervitustel staadionil kutsuti üheskoos kõiki märkama ja kuulama üksteist, tegema koostööd ja osalema aktiivselt koolielus. Õpilasesinduse president pööras veel tähelepanu Tartumaa turvalisele hoidmisele, mis on selle aasta motoks. Jätkusid tegevused töötubades. Naerunurk – Ülle Närska, näpunurk – Sirje Dementjeva, tantsunurk – Anneli Lääne, mängunurk – TORE liikmed Älis Babenko, Kerli Deede, Elise Laius, Kea Karja, spordinurk – Ken Karja, fotonurk – Lea Järv.

Oli joonistustenurk ja tervitustenurk. Kogu ürituse ajal oli võimalus maitsta küüslauguleibu ja maiustada pannkooke Tiia Könnusaare eestvedamisel.

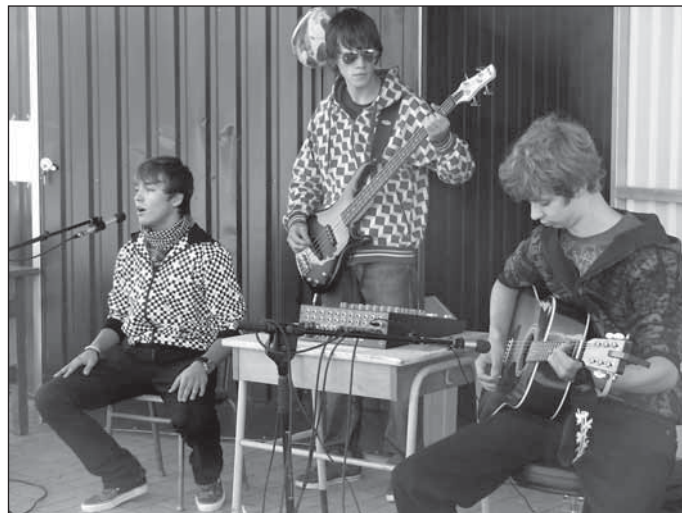

Esimese koolipäeva rongkäik.

Pidupäeva auks tervitasid kooli bändi liikmed Nikolai Konovalov, Mait Tamm ja Anton Stvolov meid tuntud armastuslauludega. Antoni sooloesitust muutis värvikavamaks naissolist Älis.

Õhtul toimus ka disko, mis ei ole oma populaarsust kaotanud. Helitehnika eest vastutasid Helari Kährik, Kalev Siimer ja Andre Lemberg.

Ürituse korraldamisele aitasid veel kaasa Marge Milistver, Kristiina Marmõš, Eneli Härma, Merli Soolind, Eda Saadjärv, Anli Härma, Jana Halvita, Margit Leinus. Pannkoogimoosi ja ploomidega toetasid õpetajad Silja Lipping, Ruth Luts, Lea Järv ja Ülle Närska.

Romantilised laulud pidupäeva auks.

Kahju on nendest noortest, kes ei viitsinud kohale tulla ja iseendale mõnusat päeva kinkida. Võtke eeskuju aktiivsetelt noortelt, kes ise midagi teha tahavad. Öeldakse, et isetegemisrõõm on kõige suurem rõõm.

Tehes päevale tagasivaadet nägin energilisi ja õnnelikke noori, sain uuesti aru, kui tähtis on käes hoida sini-must-valget lipukest ja minagi tundsin end õnneliku õpetajana.

Austame iseennast ja märkame teisi.
Armastame õppimist ja õpetamist.

Koolisaatmispidu Uula Huvikeskuses

*Airi Mahla,
Uula Huvikeskuse juhataja*

Augustikuu viimasel päeval toimus Uula huvikeskuses laste koolisaatmispidu.

Puhja Gümnaasiumi esimesse klassi astuvad lapsed said kõik väikese meene ja istutasid koos vanematega huvikeskuse territooriumile oma kuusepuu.

Puu alla pandi peitu väike kirjake, kuhu iga laps kirjutas ise oma nime. Õnneks soosis ilmataat meid päris hea ilmaga. Üks väike vihmasabin küll külastas meid, aga vihm kuulus ju lahutamatuks selle suve juurde.

Lastel oli võimalus lustida kahe batuudi peal ja võtta osa erinevatest võistlusmängudest. Silmailu pakkusid tantsutüdrukud ning põnevust edastasid ka mustkunstnikud. Kohapeal oli puhvet ning loterii – iga loos võidab. Tuju hoidsid üleval DJ Bobo ja Kristo, viimane organiseeris lastele mängu. Selle üritusega jõudis lõpule ka laste suvevaheaeg, head kooliteed kõigile!

Aitäh Ulila keskuse juhataja Kristinale abi ja toetuse eest.

Lapsed koos vanematega puud istutamas.

ÜLIÕPILASED!

**Puhja valla edukate üliõpilaste toetuse taotlemiseks on vaja esitada avaldus
15. septembriks 2008. a.**

Igal eelarveaastal määratakse üks toetus 5000 krooni ja kaks toetust 2500 krooni.

Lasteaias on õdusam

Juhan Pruusapuu,
ehitusnõunik

Ajal, mil Puhja lasteaias Pääsusilm oli suvepuhkus, tegid ehitusmehed rühmaruumide ja saali otsaseinte soojustamistöid.

Avati vundament, täideti seni tuult läbilasknud vuugid. Seni

keldrisse voolanud sadevesi juhitakse vertikaalplaneeringu abil eemale.

Külseinte soojustamine jäi edaspidiseks.

Tööde teostamisele kulus 391 434 krooni, millest 330 000 krooni eraldati hasartmängumaksust regionaalsete investeringutoetuste andmise programmist.

Puhja alevik sai mänguväljaku

Milvi Sepp,
tantsuselts Opsal juhatuse liige

Selle aasta suvel said mänguväljaku Puhja aleviku kõige väiksemad lapsed. Mänguväljaku ehitamise eestvedajateks olid Tantsuselts Opsal ja Puhja Vallavalitsus.

Väikese lapse arendamisel on suur tähtsus mängul. Lapse tervisele on väga tähtis mängida õues. Mänguväljaku rajamisel on oluline, et atraktsioonid oleksid turvalised lastele, seetõttu pidasime vajalikuks mänguväljaku ehitamist sertifitseeritud firma poolt. Puhja aleviku mänguväljaku atraktsioonid on ehitatud ja paigaldanud Tiptap OÜ. Mänguväljaku territooriumi ohutumaks muutmiseks piirasime mänguväljaku maa-ala väikese aiaga.

Mänguväljaku ja aia ehitamiseks taotles Tantsuselts Opsal projektitoetust PRIA-lt ja Kohaliku Omaalgatuse Programmilt. PRIA eraldas külade uuendamise ja arendamise investeeringutoetust Puhja aleviku mänguväljaku ehitamiseks 136 000 krooni. Puhja Vallavalitsus lisas sellele 16 000 krooni. Mänguväljaku aia ehitamiseks sai Opsal toetust Kohaliku Omaalgatuse Programmilt 25 000 krooni, vallavalitsus toetas seda projekti 7000 krooniga, lisaks paigaldati vallavalitsuse poolt mänguväljakule prügikastid (5200 krooni).

Mänguväljak on mõeldud meie valla kõige väiksematele, so **kuni 10 aastastele lastele**. Mõni atraktsioon on mõeldud ainult veelgi väiksematele, näiteks kiik beebidele. Mänguväljak on avalik ruum, kus võivad viibida kõik inimesed, kuid atraktsioonid võivad kasutada ikka ainult lapsed, kellele need on ehitatud. Tore on, et mänguväljakut kasutatakse laste ja nende vanemate poolt aktiivselt. Kahjuks on mänguväljaku kasutamisel ka pahupool, mõned noored ei arvesta väiksematega ja kasutavad ise väikestele mõeldud atraktsioone. Me ei pane välja silte, mida mänguväljakul teha ei tohi, sest need peaksid olema kõigile inimestele enesestmõistetavad ja me ei suuda välja mõelda kõiki olukordi, mida teha ei tohiks. Mõned näited siiski, mida ma kurvastuseks mänguväljakul olen näinud: noored istuvad män-

guväljaku aial või pinkide seljatagedel, 15-aastane noormees kiigub beebikiigega.... mänguväljakul suitsetatakse. Lapsevanemad, kui näete suurt kasvu noori kiikumas beebikiigel või kasutamas mõnda muud atraktsiooni, siis palun selgitage neile, kellele need on tehtud.

Tantsuselts Opsal ja Puhja Vallavalitsus paluvad kasutada mänguväljakut heaperemehelikult. Kui me ei hoiä täna ehitatud, siis ei saa me ju homme midagi uut ehitada.

Tantsuseltsi heakorratööd mänguväljakul.

Varasemad Tantsuselts Opsal ettevõtmised Puhja vallas: aastast 1993 sõprussuhted Karskoga-Baltikumi Seltsiga, humanitaarabi vahendamine, jõulupakid eakatele; projektid „Jaaniakuplats korda“, „Heakorralgud Puhjas“, „Puhja külakiik“, „Kaseallee kalmistu tee äärde“; Tartumaa laste folklooripäevade korraldamine alates 1995. aastast, Puhja kihelkonna-, rahvakultuuri- ja rahvatantsupäevade korraldamine.

Foto autor on Katri Udso.

Algab arvutikoolitus eakatele ja puudega inimestele

Milvi Sepp,
sotsiaalnõunik

Eakatele ja puudega inimestele algab alates oktoobrist arvutikoolitus, projekti toetab Sotsiaalministeerium ja Puhja Vallavalitsus.

Projekti eesmärgiks on eakate ja puudega inimeste iseseisva toimetuleku toetamine infoühiskonna võimaluste parema kasutamiseks. Arvutikoolitusel õpitakse kasutama Interneti

võimalusi, näiteks kuidas teha pangaülekandeid või kasutada e-posti. Arvutikoolitus viiakse läbi Puhja Gümnaasiumi arvutiklassis, kus on 11 kohta. Kursused plaanime korraldada kolmele grupile, ühes grupis 10–11 inimest. Eraldi grupi moodustame kaugemalt tulijatele, vajadusel organiseerime valla poolt transpordi. Arvutikoolitus on eakale ja puudega inimesele tasuta. Esimese kokkusaamine on planeeritud 9. oktoobril.

Arvutikoolitusele registreeruda sotsiaalnõuniku telefonil 730 0646 või 515 4872.

Märkamisaeg liikluses

Lapsed on suvepuhkuselt tagasi ning algab uus kooliaasta. Suvine kohustuste vaba aeg on ümber saanud. Jalge alla võetakse koolitee.

Laste liikluskäitumine kooliaasta alguses võib olla ettearvamatu. Liiklusõnnetuste vältimiseks tuleb kõigil liiklejatel käituda liikluses arukalt, mitte kiirustada. Harjuda, et suviselt rahulik liiklus on asendunud hommikul tööle, kooli, lasteaeda kiirustavate liiklejatega.

Seoses Tartu–Viljandi maantee remondiga peavad Konguta, Puhja ja Rannu valla elanikud arvestama muutunud liiklustingimustega. Seoses übersõitudega on valla teid kasutavate sõidukite hulk suurenenud. Sealhulgas raskeveokid piiravad sõiduteedel nähtavust ja suurendavad riske veelgi just lasteasutuste läheduses. Nendest ohtudest tuleb lastele rääkida nii koolis kui kodus ja manitseda neid käituma liikluses väga tähelepanelikult.

Esimestel koolinädalatel vajavad ülekordamist, meeldetuletamist liikluseeskirjad. Laste liikluskäitumist peavad koos kujundama kodu, kool, politsei. Ikka ja jälle tuleb selgitada liikluses kehtivaid reegleid, samuti nende eiramisega kaasnevat

tagajärgi. Kuna lapsed ei võta liikluses varitsevaid ohte piisavalt tõsiselt, siis vajab liiklusaabits aastaringiselt meeldetuletamist. Iga täiskasvanu saab anda oma panuse laste liikluskasvatuse sellega, et käitutakse liikluses õigesti, mitte aga ei anta liikluseeskirjade rikkumisega lastele halba eeskuju.

Kooli või lasteaeda lapse sõidutamisel tuleb kindlasti kasutada lapse eale vastavat turvavarustust. Ja seda mitte hirmust politseile vahele jäämise pärast, vaid hoopis laste elude nimel.

Ka autojuhtidel tuleb olla tähelepanelik ja hooliv. Segaduses ja ebakindlaid esimese klassi koolijütse leidub tänavatel kindlasti küllaga. Juhi sõidustiil on hooliv, kui juht peab kinni kiirusepiirangutest, kui juht on eriti tähelepanelik lasteasutuste läheduses, kui juht märkab jalakäijaid ja annab neile teed ülekäiguraja juures. Tark sõiduki juht valib õige kiiruse.

Kooliaasta alguses pööravad politsei ja Maanteeamet erilist tähelepanu liiklusohutusele teedel ja tänavatel. Politsei hakkab rangemalt kontrollima kiiruseületajaid linnades, asulates lasteasutuste läheduses. Samaaegselt alustab Maanteeamet liikluskampaaniat "Lapsed on linnas tagasi!".

Ehitajad vihmast

*Juhan Pruusapuu,
Puhja valla ehitusnõunik*

Vihm on rikkunud Puhjat läbiva maantee rekonstrueerijate tegevusplaani üsna tugevasti.

Kevadised kavad – remonditav teelõik kogu ulatuses asfaldi alla saada, alevikus kõnniteed valmis ehitada ja tee-äärne valgustus töösse lülitada – on endiselt sihtidena silme ees.

Peaehitaja projektijuhid Ain Pähkel ja Martin Paabo soovisid 4. septembril toimunud koosolekul kõigevägevamalt kaht vihmavaba nädalat, mis lubaksid kogu remonditaval 16,5 kilomeetrise lõigul kaks asfaldikihti maha panna.

Teedevalitsuse esindaja (vasakult esimene) ja projektijuhid töökoosolekul.

Talveks tahetakse sõidutee keskele valge joon maha vedada, siis oleks pimedal ajal tumedal teel „äraeksimise“ võimalus väiksem.

Puhja aleviku valgustus on uuendatud, ent täpselt fikseerimata lepped võivad osa valgustitest pikemaks ajaks veel pimedaks jätta: puudub liitumisleping.

Omavalitsus osaleb kõnnitee valgustite ehitamises 0,8 miljoni krooniga. Edaspidi tasub vald ka jooksva elektrienergia kulu.

Suur sademete hulk ja tee äärde rajatavad kraavid ning truubid, mis vajumata täitematerjaliga ummistuma kipuvad, on toonud kinnistu omanikke vallamajja oma muresid kurtma. Veehulga läbilaske parandamiseks on vallavalitsus asunud pealevoolavale veehulgale kraave süvendama. Õhtu tänaval. Projekteerija ei suutnud kavandada teedelt ja platsidelt kogutavale veele äravoolu Emajõkke. Puudulikku kavandamistööd kurvad pidevalt ehitajad, seda tunnetavad paljud teeäärset inimesed, kelle omanikutunnet tee-ehitus kipub riivama.

Vald saab aru objekti tähtsusest, mistõttu vahetalitajana püütakse leida pooli rahuldavad tulemused.

Kuidas aga vihmapiilved Puhja kandist minema ajada, seda vallamajas toimunud koosolek ei suutnud otsustada.

Üks on selge: lähema 40 aasta jooksul tee sellist remonti ei näe ning aasta pärast on ümberehitusega seotud ebamugavused unustatud.

Sidemehed, kes valguskaablit tee muldkeha läheduses maasse kaevavad, julgustavad elanikke Elioni kontoris avaldusi digi-TV soovidega sisse viima. Ikka selleks, et Puhja valla inimeste soovid valguskaabli otsa paigaldatud seadmete abil ka silmaga vaadatavaks muuta.

Vihma ja pori trotsimiseks tuleb kummisäärnikud välja otsida ja vapralt lompidest läbi astuda.

Selleks, et ükskord mööda kõvakattega teed käia! Ta tuleb meile üsna pea.

Vaadake seltsimaja parklas uuelts vallakaardilt, kus Puhja asub. Näete, et mitte kaugemal autoga sõites kui Tartu Annelinn.

Et parkla ise on õnnetu? Peagi oleme koos kenad.

Inimesed ei taha aru saada

Raido Kutsar, majandusnõunik

Puhja aleviku jäätme punktis aadressil Nooruse 2a (Puhja raamatukogu tagune plats) on valla elanikel võimalik laupäeviti kella 10–12 ära anda elektroonikajäätmeid, vanarehve ja ohtlikke jäätmeid. Iga jäätmeliigi jaoks on eraldi konteiner.

Konteinerid on lukustatud, kuna eelnevalt töid inimesed sinna muud prügi. Kahjuks tõi lukustamine kaasa selle, et valla rahvas hakkas tooma igasugust prügi konteinerite kõrvale, kuigi väljas on keelavad sildid. Sellise teo eest on

võimalik eraisikuid trahvida kuni 18 000 krooniga, ettevõtteid isegi kuni 50 000 krooniga.

Tuletan meelde, et jäätme punktis saab ära anda elektroonikajäätmeid, vanarehve ja ohtlike jäätmeid **VASTU-VÕTUAEGADEL**. Mööbel, olmeprügi, ehitusjäätmed tuleb ise viia prügilasse või tellida selle veoks vastavat õigust omav jäätmekäitleja. **Igasuguste jäätmete paigutamine konteineri kõrvale on RANGELT KEELATUD**. Jäätme punktis on olukord aga praegu selline, et keeldudest mittearusaavad isikud on külvanud platsi üle oma olme- ja ehitusprahi

ning suurte veokite rehvidega. Süüdlastele soovitan kiiremas korras ühendust võtta valla majandusnõunikuga (tel 730 0649, 516 6481; e-post raido@puhja.ee), et leida probleemile kiire lahendus. Igatahes uurimine jätkub ning süüdlased saavad karistada (rahatrahvid sai nimetatud eelnevalt). Ootan ka elanikel vihjeid patustajate kohta.

Kuna keelavatest siltidest inimesed ei saa või ei taha aru saada, siis on lähiajal plaanis varustada jäätme punkt turvakameratega. Siiski südamest loodan, et inimesed võtavad õppust ning jäätme punkti kasutatakse vastavalt korraldustele.

Juhan Pruusapuu,

Puhja valla ehitusnõunik

Septembrikuine ringsõit vallas tekitas kaheseid tundeid: toimub elamute ehitus ja rekonstrueerimine, ent ehitusseaduses nõutud omavalitsuse nõusolekut nimevatud toiminguteks pole küsitud.

Omavalitsuse nõusolekut nimetatakse ehitusloaks. Dokument on vajalik hoone välispiirde (sein) muutmisel. Soojustuskihi paigaldamisel või katusekatte materjali muutmisel tuleb teavitada omavalitsuse vastavat isikut, kes iga konkreetse taotluse läbi vaatab ja loa

Sügisene ehmatus

väljastab. Muudatused hoone omaniku soovi kohaselt leiavad kajastamist riiklikus ehitusregistris, mida kasutavad ka notarid, kindlustusfirmade töötajad ja kahjukäsitlejad.

Andmete õigsus ja hoonete füüsiliste mõõtmete õigsus on esmajärjekorras vajalik ehitiste omanike huvides.

Juurdeehituste ja rekonstrueerimiste seadusega kooskõlla viimiseks teeb vallavalitsus ettepaneku seaduslikustada pooleliolevad uusehitised ja uuendusremondid ehitusloa taotlemise kaudu 15. oktoobriks 2008.

Elamute omanikud, kes on püstita-

nud maja, selle osa, peavad sissekolimise eel taotlema kasutusloa. Omavaliline ehitamine või ehitise kasutamine on põhjuseks väärtemenetluse alustamiseks.

Ehmatus põhjustas loata ehitajate suur arv- terve tosin erinevates asustusüksustes.

Allakirjutajale teadeolevaid kasutusloata elamuid on samapalju.

Kutsun veelkord ehitajaid- majaomanikke seaduskuulekusele ning paberid korda tegema.

Kontaktetuda võite meilitsi Juhan@puhja.ee või telefonitsi 7 300 643, misjärel saab edaspidise tegevuse kooskõlastada.

Allkirjastati lepingud Emajõe-Võhandu jõe veeprojekti, Emajõe alamprojekti neljanda hanke võitjatega

05. septembril allkirjastati töövõtulepingud nelja erineva ettevõtte/konsortsiumiga, kes hakkavad teostama „Emajõe ja Võhandu jõe valgala veemajandusprojekti; Emajõe alamprojekti.

Vee- ja kanalisatsioonitorustiku projekteerimis- ja ehitustööd. Torustikud I^c (nr 106528). Tööde maksumuseks on kokku 99,3 miljonit* krooni.

- Avinurme vallas planeeritud töid teostab **konsortsium AS Terrat, OÜ Trassid** (tööde maksumus 18 477 569,73 kr, tööde valmimise tähtajaks määratud 10.07.2009).
- Vara vallas planeeritud töid teostab **AS Akronto** (tööde maksumus 10 230 414 kr, tööde valmimise tähtajaks määratud 27.07.2009).
- Tähtvere, Tartu, Puhja ja Rannu vallas planeeritud töid teostab **AS K&H**

(tööde maksumus Tähtvere valla puhul 34 061 923,87 kr, tööde valmimise tähtajaks määratud 04.01.2010; Tartu valla puhul 7 497 846,02 kr, tööde valmimise tähtajaks määratud 27.07.2009; ning Puhja ja Rannu valdade puhul 20 936 017,79 kr, tööde valmimise tähtajaks määratud 13.10.2009).

- Rõngu valla planeeritud töid teostab **OÜ Arco Ehitus** (tööde maksumus 8 113 994 kr, tööde valmimise tähtajaks määratud 20.07.2009).

Plaanis on teostada projekteerimis- ja ehitustöid 23 km vee- ja 24 km kanalisatsioonitorustike rajamiseks ja/või rekonstrueerimiseks.

Kvalifitseerimata jäi konsortsium OÜ Monoliit, OÜ Põltsamaa Greid pakumuse ning hankemenetlusest kõrvaldati

OÜ Wesico Projekt pakumuse.

Emajõe-Võhandu jõe alamvesikonna veemajandusprojekt hõlmab kolme veettevõtet – AS Võru Vesi, AS Põlva Vesi ja AS Emajõe Veevärk. Ühtekuuluvusfondilt saadav abi on AS Emajõe Veevärgi puhul pisut üle 28 miljoni euro e 439,1 miljonit krooni. Projekti toetussumma koos riigipoolse 5% ja omavalitsuste 10% toetusega on 33 019 000 eurot e 516,6 miljonit krooni. Planeeritud tööde valmimistähtaeg on 2010. a lõpp.

*– kõik summad koos käibemaksuga.

Lisainformatsioon:

Katrin Derman

AS Emajõe Veevärk arendusjuht

GSM: +372 510 8384

E-post: katrin.derman@emajoevv.ee

www.emajoevv.ee

Külaskäik Soome sõprusvalda

Karita Kirbits,
Puhja Lasteaia juhataja

Sõprusvalla saamise lugu ulatub eelmisesse sajandisse. Vallavanem Vahur Jaakma sõnul toimus sõbrunemine nii, et 6. juunil 1990 said Jyväskylä kokku Kesk-Soome Liidu, Tartu Maavalitsuse ja Tartumaa Omavalitsuse Liidu esindajad, kes arvasid, et Kesk-Soome ja Tartumaa omavalitsused (tookord veel külanõukogud) võiksid alustada koostöö arendamisega ja infovahetusega.

Koostöölepingut uuendati 25. jaanuaril 1993, 29. juunil 1998 ja viimati 9. juulil 2005, mil tähistati Tartus Raadil ka ühistegevuse 15. aastapäeva. 2005. aasta lepingus deklareeriti, et jätkatakse tutvumist osapoolte halduskorraldusega, jätkatakse kogemuste vahetust ettevõtluse arendamise, õppimise ja koolituse alal. Samuti edendatakse info ja kogemuste vahetamist avalike teenuste arendamise ja infosüsteemide alal, vahetatakse tööühmi, korraldatakse ühisseminare jpm. Suurt tähelepanu pööratakse noorte kontaktide loomisele ja sellealastele ühisprojektidele. Puhja vallas on seega küllalt pikaajalised sõprussuhted Kesk-Soomes valla Kuhmoisega. 185 km kaugusel Helsingist asuva valla pindala on 937 km² ja elanikke on 2703. Kuhmoinen on väike omavalitsus, kus on korras teedevõrk, olemas kõik vajalikud haridus-, kultuuri-, tervishoiu- ja sotsiaalasutused ning hästi arenenud väikeettevõtlus.

Üle mitme aasta külastas Puhja valla esindus taas sõpru Kuhmoises, et taaselustada suhteid ning teha uusi koostööplaan. Seekord osalesid külaskäigul vallavanem Vahur Jaakma, Puhja Gümnaasiumi direktor ja volikogu haridus- ja kultuurikomisjoni esimees Heiki Rokka, volikogu sotsiaalkomisjoni esimees Liilia Nõmmik, vallavalitsuse liige ja sotsiaalnõunik Milvi Sepp, vallavalitsuse liige ja ehitusnõunik Juhan Pruusapuu ning Puhja Lasteaia juhataja ja volikogu liige Karita Kirbits.

Meid võtsid vastu vallavalitsuse esinaine Marja Lehtinen, kantselei juhataja Sanna Luukkanen, põhikooli direktor Pasi Hämäläinen ja teised vallavalitsuse ning -volikogu liikmed. Kolme päeva jooksul sõidutas meid lahke bussijuht Marko, kes igapäevaselt sõidab taksobussiga ning põhiliselt pakub teenust vallale.

Ühispilet koos Pasi, Sanna ja Marjaga.

Soomlaste soe ja sõralik vastuvõtt ning hästi organiseeritud päevakava võimaldasid meil tutvuda mitmete Kuhmoise asutuste ja ettevõtetega. Esimese päeva õhtune laevareis mööda Päijänne järve oli tore kohtumine vallavalitsuse ja volikogu liikmetega. Asjalikud mõttevahetused tekitasid palju uusi ideid koostöö osas. Mõlemad osapooled on valmis erinevate huvigruppide, ennekõike õpilaste, külaskäikude korraldamiseks naabrite juurde.

Teise päeva huvitavam kogemus oli kuulsa noameistri Heimo Roselli töökoja külastamine.

Maailmakuulsa noameistri Heimo Roselli töökojas.

1972. aastast töötav ettevõtte teeb erineva suuruse ja otstarbega nuge ning muid terariistu, mida eksporditakse üle 20 riiki, sealhulgas ka Eestisse. See on suurepärase näide väikeettevõttest, mille juht on oma teadmiste ja oskustega saavutanud tõelise tuntuse kogu maailmas.

Meeldivad kohtumised Kuhmoise raamatukogus, vanadekodus ja sel ajal Kuhmoises toimunud üleriigilisel koduõlle valmistajate meistrivõitlustel oli hea võimalus näha igapäevast Kesk-Soome elu-olu. Tutvudes erinevate valla asutustega tekkisid mitmed mõtted ja ideed ka oma valla elu edendamiseks.

Kuhmoise raamatukogu

Meie sõprussuhted Kuhmoise vallaga on taas muutunud tihedamaks ja juba järgmisel suvel ootame soomlasi meile külla.

V Põhja- ja Baltimaade Koorifestivali regionaalpäev Puhjas

Kaja Udso,
Puhja Seltsimaja juhataja

On suvine augustihommik.

Esimene pilt. Tartu – Viljandi maantee. Kolm bussi, eri maade lauljad pardal, püüab vapralt läbida remondisolevat teelõiku. Sihtpunktiks Puhja. Eesmärk üllas – tuua puhjalastele kingituseks üks V Põhja- ja Baltimaade koorifestivalide kontsertidest.

Teine pilt. Festivaliks ettevalmistustööd algasid seltsimajas juba varakevadel, nüüd ollakse külalisteootel. Veel ei tea, kas ja kuidas kõik sujub. Ilmgi on ettearvamatu. Üksteise järel käivad maja perenaised uksele piilumas, et kas juba tullakse.

Kolmas pilt. Bussid jõuavad Puhja. Parkimisega on probleeme. Järjekordselt on toimunud muudatusi liikluskorralduses.

Neljas pilt. Seltsimaja saal. Tulijaid tervitab lustlike lõõtsalugudega pillimeister ja lõõtsamees Endel Koppel. Pillilood on nii nakatavad, et tantski läheb lahti. Tere öeldud ja ülevaade päevakavast antud, pakutakse külalistele võimalust valida erinevate tegevuste vahel.

Suurem osa suundub tutvuma Puhja ajalooliste ja kultuuri-loomade paikadega. Matkajuhiks kaasas Elle Salo, tõlgina abiks Ülle Jaakma. Ajapuudusel tuleb suurem osa rajast läbida siiski bussiga. Hea, et ilmaga on õnne!

Seltsimaja jääjatel on rohkem valikuid. Puhja valla vapi-
taim on teadupärast hundinui. Selle lehtedest meisterdatakse nüüd usinasti Sirje Dementjeva juhendamisel endile mälestusesemeid. Seltsimaja saalis on välja pandud vaibanäitus, kangakudumistoas pakutakse võimalust ise vaibakudumissaladusi avastada. Ühistööna valmibki vaip, mis kontserdil kingitakse kirikule.

Vaibanäitus

Kuna on Eesti Vabariigi juubeliaasta, juonistatakse teise kollektiivse tööna Eestimaad. Valminud pilt jääb seltsimajale toredat augustipäeva kauaks meenutama.

Pärast kosutavat ja maitsvat lõunasööki Piilu baaris, suunduvad lauljad proovidesse, et õhtuseks kirikukontserdiks viimaseid ettevalmistusi teha.

Viies pilt: Puhja kirik. Kõlab kaunis muusika mitmes keeles: Rootsimaad esindab koor Schola Cantorium Stockholm, Norramaad Salten Festivalkor ja meie oma Eestimaad Lauka segakoor Hiiumaalt. Kokku 105 lauljat.

Lauljad Puhja kirikus

Laulul on suur võim. 8. augustil ehitas Puhjas kaunis muusika taas silla eri rahvaste, riikide, muusika ja südame vahele.

Kuues pilt: väsinud aga õnnelikud seltsimaja töötajad tantsivad lahkuvatele kooridele Kaera-Jaani! Lõpp hea, kõik hea! Täna Puhja regionaalpäeva peakorraldajana südamest kõiki, kes andsid oma panuse V Põhja- ja Baltimaade Koorifestivali regioonipäeva õnnestumisse Puhjas. Aitäh: Puhja kogudus, Ülle Jaakma, Sirje Dementjeva, Elle Salo, Endel Koppel, Ingrid Tamm, Vaike ja Siret Podar, Kerta ja Katri Udso, Kersti Varik-saar, Puhja seltsimaja kangakudumisring, Piilu baar.

Eesti Kooriühingu juhatusel ja tegevdirektoril Ilmar Mossilt saabusid meilitsi järgmised tänusõnad: „V Põhja- ning Baltimaade Koorifestival on nüüdseks ajalugu. Kõik sujus. Koorid ja külalised jäid rahule ning polnud kitsid kiidusõnadega Eesti laulupeokultuuri, koorimuusika ning suurürituste korraldusliku taseme aadressil. Regioonide päev läks täielikult korda. Teie hea töö ning ilus ilm löid maksimaalsed eeldused. Eesti Kooriühingu ning Festivali rahvusvahelise korraldusnõukogu nimel täname Teid ja Teie kaudu kõiki, kes andsid oma panuse regionaalpäeva õnnestumisse!“

Fotode autor on Katri Udso.

TORE suvekool

Lea Järv, MTÜ NÜ TORE juhendaja

Traditsiooniline TORE suvekool „Annan endast parima“ toimus Kloogaranal 18.–20. augustil 2008. Vabariiklikust laagrist sai osa võtta igast koolist 2–4 inimest. Puhjast osalesid 11. klassi

TORE-kad K. Marmõš, M. Milistver, A. Treffner ja juhendaja L. Järv. Mida tähendab TORE suvekool?

Eesmärk on koolitada koolides juba tegutsevaid tugiõpilasi ja nende juhendajaid. Luua omavahelisi kontakte, leida koostöövõimalusi ja planeerida ühiste-

gevusi algavaks õppeaastaks.

Põhitegevused laagris olid: loovteeraapia, ohvriabi, politsei, foorumteater, tuletõrjevõistlused mere ääres, töötoad juhendajatele.

Kaunis koht ja hea aeg andsid võimaluse end häälestada koolivalmiks.

Puhja Gümnaasiumi õpilased olid keskkonna- ja terviselaagris Võrtsjärve ääres

Mariann Karja, projekti „Keskkonnaga ei mängita III“ eestvedaja

Just augustis, kui koolimõtted niigi salamisi pähe tulevad, sai seltskond Puhja Gümnaasiumi 8.–11. klassi õpilasi kokku keskkonna- ja terviselaagris, et õppida, koos olla ja algavaks õppeaastaks plaane seada. Kuna Puhja kool on alates 1996. aastast tervistedendav kool ja keskkonnaharidusele on erilist tähelepanu pööranud viimased seitse aastat, siis ühendasime tervisenõukogu ja keskkonnaprojekti juhtgrupi jõud ning viisime läbi kahepäevase õpilasürituse, et nende valdkondades taas tegutseda.

Keskkonnapäeva ja laagri eluolu korraldamisel oli suureks abiks Võrtsjärve õppekeskuse juhataja Anu Metsar. Keskkonnapäeva kõige toredamaks osaks oli õpilaste arvates kalesõit Võrtsjärvel. Kale on Võrtsjärvel kasutusel olnud traditsiooniline puust klinkerplangutusega traalerpurjekas. Selline veesõiduki nimetus on tulnud traalimisel kasutatud suuresilmalise võrgu ehk kale järgi. Keskkonnapäeva juurde kuulus lahutamatu õuesõpe, seda rakendasime nii matkal Mustjärve äärde kui kohalikus tiigis elavate selgrootute määramisel.

Tiigi põhjaloomastikku uurimas.

Puhja noored külastasid koos giidiga Järvemuuseumi, et tundma õppida Võrtsjärve kalu ja kohalikke kalapüügi traditsioone. Sealses auditooriumis vaatasime ka loodusalast filmi. Päeva „naelaks“ oli lõkke- ja lauluõhtu koos üllatuskülalise Heiki Rokkaga.

Laulu- ja lõkkeõhtu üllatuskülaliseks oli Puhja Gümnaasiumi direktor Heiki Rokka.

Repertuaari valis ja vormis laulikuks Karoly Kaljuvee.

Tervisepäeva alustati lõögastusvõimlemisega Urmas Lesta ettenäitamisel, siis mängiti läbi mõned olukorrad (kukkumine, päikesepiste, puugi hammustus jms), kus on hädavajalik kiire ja oskuslik abistamine.

Hommikuvõimlemist viis laagris osalejatele läbi Urmas Lest, kes näitab ette harjutust koos Nikolai Konovaloviga IIR klassist.

Esmaabi koolitust juhendasid Asse Reial ja Ülle Närska. Õpilastele meeldis väga spordivõistlus, mille organiseeris Anne Jõesaar. Ja enne laagri lõpetamist peeti mõttetalguid Lea Järve eestvedamisel, kus muuhulgas selgus, et meie õpilaste jaoks on diskode kõrval samavõrd huvipakkuvad laagrid, õuesõpe, ekskursioonid, külalisesinejad koolis, kontserdid, teatrikülastused kui ka spordiüritused. Uuele õppeaastale mindi vastu sooviga aktiivselt koolielus kaasa lüüa ning suuremat tähelepanu pöörata turvalisele keskkonnale ja suhtlemisele.

Laagrilised panid tagasisideküsitluses kõrgeima hinde Asta Otile, kelle valmistatud lõunasöögid olid väga maitavad. Laagri ettevalmistamise ja läbiviimisega tegelesid projekti „Keskkonnaga ei mängita III“ juhtgrupi liikmed Riin Massur, Elle Salo, Einike Reinvelt, tervisenõukogu juht Ülle Närska ning hea ja üksmeelse õhkkonna löid kõik 13 õpilast. Keskkonna- ja terviselaager sai teoks KIKi ja Puhja Vallavalitsuse abil. Tänu kõigile tegijatele!

Laagri korraldamise eestvedajad olid õpetajad Mariann Karja ja Ülle Närska.

Fotode autor Einike Reinvelt.

„Sinilind“ käis suvelaagris

Katrin Hommik, „Sinilinnu“ juhendaja

21.–27. juulil viibisid „Sinilinnu“ tantsijad traditsioonilises puhke- ja treeninglaagris Pärnus.

Pärnu võttis meid seekord vastu imeiliste ilmadega, mis püsisid terve laagri aja. Käisime palju rannas, ujusime tundide kaupa soojas merevees ja tegime ka vesivõimlemist. Olime tublid ja jooksimisega igal hommikul randa, veel tublimad soo-

ritasid enne hommikusööki ka esimese ujumise.

Aga ega ilusate ilmade tõttu laagriteod tegemata jäänud. Ühel päeval kehastusime kõik piraatideks. Õppisime piraaditantsu, otsisime aaret ja esitasime piraadiprogrammi. Toimus laagri loominguuline konkurss, kus sai näha nii moeshow'd kui reklaamide paroodiaid. Mängisime linnamängu ja korraldasime grilliõhtuid. Seekord toimus ka päris mitu spordiüritust. Lisaks traditsiooni-

lisele miilijooksu võistlusele (sel aastal juba 10.korda!) pidasime rannas maha rahvastepallilahingu ja korraldasime heidete võistluse (kuul, ketas, pall).

Loomulikult kujunes laagri tipp- hetkeks jälle laagri pulm. Seekord olid pulmad väga erilised. Nimelt kehastusid kõik laagrisolijad kaheks sajalalgseks, kes siis omavahel paari pandi. Igatahes Pärnu linnas tekitasid kaks patseerivat pulmaehtes sajalalgset suurt elevust ja meid palus oma poissmeesteõhtule sisse astu-

da üks briti härrasmees. Seda ei lasknud me endale kaks korda öelda ja pidutsejad said päris huvitava üllatuse osaliseks.

Oli väga tore laager! Ikka leidub ka neid, kes sellisele üritu-

sele öla alla panevad. Suur tänu abi eest Eesti Kultuurkapitali Tartumaa ekspertgrupile, Puhja vallavalitsusele ja muidugi lapsevanematele!

Naiskoor LÄTE alustab uut hooaega

Urve Hämäläinen, naiskoori laulja

Naiskoori Läte lauljad ei saanud mitte vaiki olla ka suvel – 19. augustil seisid meie 15 naist laulukaare all ja said kordumatu elamuse öölaulupeost Märkamisaeg.

Uut hooaega alustasime 28. augustil kokkusaamisega Mõisanurmes meie Laine juures, kus imetlesime perekond Paimla kaunist kodu, mis jaanipäeval märgiti ära peaministri tänukirjaga, ja panime paika plaanid algavaks laulupeohooajaks.

Seekordsele XXV laulupeole loodab laulma saada rekordarv koore ja osalejaid, naiskoor Läte nende hulgas. 2.–5. juulini toimuva peoga tähistatakse 140 aasta möödumist esimesest üldlaulupeost ja peo teemaks on ÜhesHingamine. Võib ju meie laulupidusid pidada terve rahvuse ühise ühes rütmis hingamise ja mõtlemise väljenduseks ja alalhoidjaks.

Kutsume uuel hooajal uusi liikmeid laulurõõmust osa saama! Võtame vastu lauljaid kõigisse häälerühmadesse. Meie lauluproovid toimuvad teisipäeviti kell 19.00 Puhja seltsimajas,

Naiskoor öölaulupeol.

Foto autor Anneli Veermets.

uusi lauljaid ootas dirigent Ruth Luts aga teisipäeval, 9. septembril kell 18.30. Ükskord me laulame niikuinii!

Mees, kes põlistas ajaloo

Peeter Olesk

Puhja köstrist Hans Kessist ehk tavapäraselt Käsu Hansust on teada väga vähe. Siiski saab tänagi näha kohta, kus ta elas. See asub Soova ojal Puhja – Annikoru tee ääres enne silda. Viimane talu paremat kätt on Auni, kus elavad Ene ja Urmas Mägioja. Koht on vana, Mägiojade elamine noorem kui praegune Eesti Vabariik.

Nappide elulooliste andmete kiuste kuulub Käsu Hans Eesti luule ajalukku igavesti. Tema kirjutatud Tartu linna kaebelaul osutab vaieldamatult, kuidas Eesti maamees valdas XVIII sajandi algul nii värssi kui ka ajalugu. Tihtigi kujutletakse, et ajalugu saab kujutada eeskätt proosas ja luules on ta igav. See ei ole nõnda ning juba algusest peale. Homerose eeposed on luule, mitte romaan. Ka meie Jaan Kross on ajaloolaslik märksa varem kui sündisid ta esimesed novellid ja romaanid.

Käsu Hans kui luuletaja algatab küsimuse, millel ei saa olla ühest vastust. Küsimus on järgmine: kust pärinevad Põhjasõja-aegse maamehe teadmised? Mõelgem võrdluseks kaasaegsetele kodudele. Piiblit igas peres pole. Pole vahest entsüklopeediati ki kõikide köidetena. Raadio on enesestmõistetavam kui korralik teatmeteos. Käsu Hans tundis ajalugu, kuid just seda, mis Piiblis puudub. Sisuliselt teadis ta Eesti ala ajalugu tervenisti XVII sajandi kestes Läänemere-äärses ruumis. Raamatutest ta seda lugeda ei võinud, sest nii palju neid raamatuid tollal lihtsalt polnud.

Järelikult tundis ta traditsiooni ning see pidi olema elav. Seege – Liivimaa ajalugu pidid teadma teisedki kantlist alla poole. Käsu Hans oli pigemini reegel kui erand.

See luule, mis on sündinud nõukogude okupatsiooni aastail (1940–1941 ja 1944–1992/1994), on samuti ajaloolaslik. Ajaloolaslik on igasugune luule, mis põlistab olnu. Betti Alverit loetakse sageli nõnda-öelda elamuse pärast, seetõttu, et ta on

ilus. Ometi ei jää ka tema värssid ajaloost väljaspoole. Ta luuletuses "Ime 1988" pole ainsatki viidet tolle aasta poliitilistele sündmustele – ja ometi see on ajalugu, sest Alveri-ealised võisid, kuigi ei tahtnud, küsida: kauaks teil romantikat jätkub? Betti Alveri esimeselt abikaasalt, Heiti Talvikult, pärineb aastast 1934 tsükkel "Dies irae". Seal ta küsib: "Kas minna gangsteriks või vapsiks". Niimoodi ei saanud küsida 1922 (Gustav Suits, "Kõik on kokku unenägu") ega 1945 (Juhan Sütiste, "Umsed päevad"). Nõnda sai küsida 1930. aastate keskel, mil vapsism tähendas nii Vabadussõja tagajärgedes pettumist kui ka igatsust malaka-poliitika järele. Ka Heiti Talvik ei vaata ajalugu eemalt.

Teiste sõnadega, Käsu Hansul ei puudu paralleelid meie olevikuga. Tegelikult on tema luuletus vajalikult hoiatav, sest koos Euroopaga on ka Eestil põhjust ärevuseks. Meil koguni rohkem kui Vahemere ääres. Me ei tea, mida teeb Venemaa. Käsu Hans nägi seda ja see oligi põhjuseks, miks tema luuletust ei avaldatud tervikliku tekstina pärast 1940. aastat enne kui alles 1988 puhjalase Urmas Salo eestvedamisel. Tänapäevases tulevikus me ei tohiks oma rahvuslikku saatust seada sõltuvusse Venemaa ettearvamusest, aga – kas me oleme Käsu Hansust targemad?

On tõenäoline, et Käsu Hans kirjutas oma luuletuse mitte kui peateose, vaid kui ühe luuletuse teiste hulgas. Mees, kes valdas riimi, ei saanud olla algaja. Meie päralt on teda imetleda. Kuid meie kohustuseks on temalt ka õppida, sest probleem, mille Käsu Hans esile toob, ei ole episoodiline. Ma ei tahaks, et Eesti iseseisvus jätkuks hirmus Venemaa ees. Hirm ei ole ealeski hea naaber.

Kauge minevik ja keeruline olevik saavad nõnda siis Käsu Hansu luuletuses kokku mitte kui võõrad, vaid kui kaaslased. Umbes nagu Siberinurme ja Mäeselja. Puhja vald võib olla uhke seeütle, et eestikeelse luule üks sünnikodusid asub tema maadel ning selle luule sisu on endiselt aktuaalne.

Puhja Seltsimaja kollektiivid alustavad hooaega

Kuupäev	kellaeg	kollektiivi nimi	juhendaja	kuhu tulla	infotelefon
teisipäev, 09. september	19.00	naiskoor Läte *	Ruth Luts	seltsimaja saal	53333546, 5291773
kolmapäev, 17. september	19.00	naisrahvatantsurühm Rukkilill	Vaike Podar	seltsimaja saal	53987337
esmaspäev, 29. september	20.00	segarahvatantsurühm Opsal	Ave Lääne	seltsimaja saal	5291773
neljapäev, 02. oktoober	14.00	võistlustantsuring *	Marko Mehine Maria Fessai	seltsimaja saal	5291773, 53987337
neljapäev, 02. oktoober	15.00	seltskonnatantsuring *	Marko Mehine Maria Fessai	seltsimaja saal	5291773, 53987337
esmaspäev, 06. oktoober	18.00	laste ja noorte balletitrupp Sinilind *	Marit Neering	seltsimaja saal	5291773, 53987337
teisipäev, 07. oktoober	11.00	seltskonnatantsuring Sügisõied	Vaike Podar	seltsimaja saal	53987337
teisipäeval, 07. oktoobril	16.00	puhkpilliorkester *	Ants Malkus	seltsimaja saal	56649530, 5291773
kolmapäev, 08. oktoober	17.00	rahvatantsurühm Puhjapiigid *	Vaike Podar	seltsimaja saal	53987337
neljapäev, 09. oktoober	18.00	laste kunstiring *	Sirje Dementjeva	II korrus, proovisaal	5291773, 53987337
teisipäev, 14. oktoober	16.00	laste folklooriring *	Triin Pall	II korrus, proovisaal	5211103

*– võtame vastu uusi liikmeid.

Mis juhtus Võrtsjärve konstaablipiirkonnas?

Alik Säde,
juhtivkonstaabel

Puhja

- 15.08.2008 Tartumaal Puhja vallas Ulila alevikus lõhkus grupp noorukeid apteeži kaks aknaruutu. Lõhkumisega tekitati kahju üle 6000 krooni. Alustati kriminaalmenetlust.
- 09.08.2008 juhtis alkoholijoobes Anatoli (1961) Tartumaal Puhja alevikus mopeedi.
- 11.08.2008 öösel kuulas Kaido (1987) Tartumaal Puhja alevikus oma korteris valju muusikat, millega rikkus majaelanike kodurahu ning avalikku korda. Alustati väärteomenetlust.
- 06.08.2008 lõhkus Argo (1987) A ja O kaupluse ees postkasti. Alustati väärteomenetlust.
- 04.08.2008 pikutas alkoholijoobes Georg (1956) Puhja alevikus, seltsimaja juures. Georg toimetati arestimajja kaine-nema.
- 02.08.2008 murti sisse Tartumaal Puhja vallas Rämši külas Tiku talu juurde kuuluvasse tootmishoonesse. Varastati elektrilisi tööriistu väärtusega 80 000 krooni. Alustati kriminaalmenetlust.
- 20.08.2008 varastas Hillar (1957) Tartumaal, Puhja aleviku kauplusest pudeli õlut. Kaup tagastati kauplusele. Alustati väärteomenetlust.
- Löödi katki Puhja raamatukogu akn klaas. Alustati väärteomenetlust.
- 19.07.2008 öösel lõi Siim (1991) Tartumaal Puhja vallas Ulilas, suveaia terri-tooriumil Andret. Alustati kriminaal-

menetlust.

- 19.07.2008 varastas Nikolai A ja O kauplusest 2 l õlut. Ühe pudeli jõudis mees ära juua, teise pudeli tagastas kauplusele. Vargusega tekitati kahju 39.80. Koostati väärteoprotokoll.
- 14.07.2008 magas alkoholijoobes Mati (1945) avalikus kohas Tartu maakonnas Puhja vallas, Puhja-Elva mnt Teisel kilomeetril. Mati toimetati Tartu Arestimajja väljamagamisele.
- 13.07.2008 varastati Tartumaal Puhja vallas Ulila alevikus kuuri kõrval seisnud tumesinine motoroller Yamaha Neon.
- 08.07.2008 juhtis alkoholijoobes Dmitri (1961) Tartumaal Puhja vallas Puhja-Mõisanurme teel sõiduauto Audi. Dimitril puudus juhtimisõigus ja ta juhtis sõidukit aasta jooksul teist korda alkoholijoobes. Alustati kriminaalmenetlust.
- 08.07.2008 juhtis alkoholijoobes Anti (1983) Tartumaal Puhja alevikus Saare teel mootorsõidukit Anti juhtis sõidukit aasta jooksul teist korda alkoholijoobes. Alustati kriminaalmenetlust.
- 05.07.2008 juhtis alkoholijoobes Ahti (1986) Tartumaal Puhja alevikus Hommiku tänaval jalgratast. Alustati väärteomenetlust.

Konguta

- 23.08.2009 varastati Tartumaal Konguta vallas Annikoru 6 maja trepikojast musta-sinist värvi jalgrattas Sarda.
- 07.08.2008 avastati Tartumaal Konguta vallas Annoru külas, et veoauto Volvo paagist on varastatud 50 l diiselkütet.

18.07.2008 Tartumaal Konguta vallas on kinnistult märtsikuu jooksul raiutud ja minema viidud 48 puud.

06.08.2008 juhtis alkoholijoobes Hugo (1954) mootorsõidukit.

19.07.2008 toimus liiklusõnnetus Tartumaal Vapramäe-Vellavere teel Juhtimisõiguse Rainer (1994) sõitis sõiduauto Opel vastassuunavööndisse, kus sõitis otsa jalakäijatele. Liiklusõnnetuse käigus said vigastada jalakäijad Karl (2001) ja Kaja (1959) 22.07.2008 suri Kaja haiglas saadud vigastustesse.

12.07.2008 varastati Tartumaal, Konguta vallas, Vellavere külas, Kopra talust on põlluharimise tehnikat ja metalli. Vargusega tekitati kahju kokku 6500 krooni. Alustati kriminaalmenetlust.

03.07.2008 murti sisse Tartumaal Konguta vallas Külaaseme külas suvemajja. Varastatud oli 2 pudelit alkoholi ja LCD televiisor Grunding. Vargusega tekitati kahju ligi 9000 krooni. Alustati kriminaalmenetlust.

Võrtsjärve konstaablipiirkonna konstaablite telefonid ja e-mailiaadressid.

Alik Säde,
53307118, 5189717, alik.sade@louna.pol.ee

Jaanus Tera,
53307119, jaanus.tere@louna.pol.ee

Janek Lepik,
53307117, janek.lepik@louna.pol.ee

Tiit Treial,
53307121, tiit.treial@louna.pol.ee

LÕUNA-EESTI PÄÄSTEKESKUS TEATAB

Lõuna-Eesti Päästkeskuse päästekomandod kutsuvad külla

Teisipäeval, 16. septembril on Lõuna-Eesti Päästkeskuse kõigis päästekomandodes lahtiste uste päev seoses organiseeritud tuletõrje 89. aastapäevaga.

Avatud uste päeval on kõigil soovijatel võimalik külastada Jõgevamaa, Põlvamaa, Tartumaa, Valgamaa, Viljandimaa ja Võrumaa päästekomandosid. Päästjad tutvustavad küllastajatele oma tööd, samuti on kõigil võimalus päästjatele esitada küsimusi ning lähemalt vaadata ja katsuda päästetehnikat ja -varustust.

Lahtiste uste päev toimub teisipäeval, 16. septembril kell 10.00–19.30. Oodatud on igas vanuses huvilised, tulla võib nii gruppidega kui peredega. Suurematel gruppidel palume komandosesse eelnevalt oma tulekust teada anda. Samuti on komandosid võimalik eelneval kokkuleppel külastada ka muul ajal.

Tartu komando

Kalevi 20a, Tartu linn
Komandopealik Jaano Maask
tel. 730 7608, 502 8342

Alatskivi komando

Alatskivi, Alatskivi vald
Komandopealik Varmo Laumets
tel. 745 3784, 503 8018

Elva komando

Kirde 14, Elva linn
Komandopealik Igor Galjutin
tel. 730 9416, 533 03446

Puhja komando

Puhja, Puhja vald
Komandopealik Kaido Õunapuu
tel. 745 1201, 507 1433

Tõrvandi komando

Papli 4, Tõrvandi, Ülenurme vald
Komandopealik Raigo Sõmermaa
tel. 741 5628, 517 4983

Võnnu komando

Võnnu, Võnnu vald
Komandopealik Andrus Rinne
tel. 735 2658, 503 3517

Pragunenud ja pühkimata korstnast või katkisest ahjust tungib tuli tuppa

Lõuna-Eesti Päästkeskus

Talveperioodil on tulekahju sagedased põhjused hooldamata ja katkised kütteseadmed. Pühkimata korstnalõõrides süttinud tahm kuumutab korstna üles, leegid tungivad pragudest välja ning tuleõnnetus on möödapääsematu. Et tulekahju ära hoida peab ahju ja korstent järjepidevalt hooldama.

Enne kütteperioodi algust on vajalik kogu küttesüsteem kriitilise pilguga üle vaadata – ega kuskilt suitsu sisse ei aja, et lõõrides, pliitides, soemüürides, ahjudes ega korstnates poleks pragusid.

Samuti tuleb kontrollida ega korsten pole pigitunud, kas tahmaluugid on kindlalt kinni jms. Aastaringse puiduga kütmise korral tuleb kütteseadet ja lõõre puhastada kaks korda, hooajaliselt kasutatavaid üks kord enne kütteperioodi algust ja gaasikütteseadmeid üks kord aastas.

Kütteseadmete ohutusest saab rohkem teavet päästeteenistuse kodulehelt www.rescue.ee/1667

Päästeala infotelefonilt **1524** saab infot korstnapühkijate ja pottsepa teenuse kohta.

Samuti leiab piirkonna korstnapühkijate kontakte Eesti Korstnapühkijate Koja kodulehelt www.korstn.ee.

Viimaks juhib päästkeskus tähelepanu, et ruumidesse paigaldatud suitsuandur, mis tekkivast tuleohust aegsasti märku annab, aitab kaitsta sinu elu ja vara.

Sügisel korrastamata ja niitmata maavaldusi laastab kevadel kahjutuli

Lõuna-Eesti Päästkeskus

Kulupõletamine on keskkonnaministri määruse kohaselt keelatud tegevus, ometi on hooletusest alguse saanud kulupõlengud kevaditi päästjatele suureks mureks.

Seetõttu kutsub päästeteenistus maaomanikke üles korrastama oma maad just sügisel, et kevadised kulupõlengud ei ulatuks teie vara kallale. Ka sel aastal lõppesid mitmed kulupõlengud väga traagiliselt. Valgamaal Helme vallas hukkus kululeekides vanem naisterahvas, korduvalt olid ohus elumajad ning hävis mitmed kõrvalhooned ja sageli levis põllult alguse saanud kulupõleng metsa alla.

Tuleb mõista, et niitmata ja kuivanud heinamaad mööda levib kahjutuli väga kiiresti. Tuulise ilmaga on kulupõlengu kustutamine keeruline ülesanne isegi kogunud ning spetsiaaltehnikaga varustatud päästetöötajatele.

Kui maaomanik on oma maavaldused kenasti hooldanud, aitab see ära hoida juhuslikust suitsukonist või ka suure tuulega elektriliinide kokkupuutest tekkinud sädemetest põhjustatud kulupõlengud. Ja miks mitte ka naabrile meelde tuletada sügist maade korrastust, sest tule levik maavalduste piire ei tunne.

2008. aasta 1. augustil jõustus keskkonnaministri määrus „Metsa ja muu taimestikuga kaetud alade tuleohutusnõuded”, millega on keelustatud kulu põletamine peale lume sulamist. Selle kohaselt algab tuleohtlik aeg kevadel pärast lume sulamist ning lõpeb sügisel vihmaste ilmade saabudes. Tuleohtliku aja alguse ja lõpu määrab Eesti Meteoroloogia ja Hüdroloogia Instituut.

Septembrikuu õnnesoovid

VILMA TALMEISTER
VEERA TRUSSOVA
LEIDA LÄÄNE
ANNA SIGAJEVA

VILMA ALTEMENT
MARIA RETŠENSKAJA
MEINHARD PAUMETS
IVAN ZVONKOV
OLGA KÕRGEPERV
VELLA KRAAV
LINDA PAURSON

Valla uued kodanikud

Janek Raid ja Olga Sala
28. juulil 2008 sündis poeg
MARKUS RAID

Weiko Laaneväli ja Marika Kirs
30. juulil 2008 sündis tütar
MIA LAANEVÄLI

Andrei ja Aigi Dmitriev
03. augustil 2008 sündis poeg
ANDRO DMITRIEV

Ivo ja Evelin Neeme
16. augustil 2008 sündis tütar
LAURA NEEME

Meelis Kütt ja Margit Kumari
27. augustil 2008 sündisid
MARIT JA MARIO KÜTT

MÄLESTAME

LINDA RUBEN surn 04.08.2008
ARNO SÜTT surn 15.08.2008

**Puhja Maanaiste Seltsi aruande-
valimiskoosolek toimub neljapäeval, 25.
septembril kell 18.30 Puhja Seltsimajas.**

Päevakorras eelmise aasta kokkuvõtte, juhatuse
valimine ja uue aasta tööplaani arutamine.
Seltsi liikmetele on osavõtt kohustuslik!

300 AASTAT

ESIMESE EESTIKEELSE LUULETUSE „Oh, ma vaene Tarto liin“ SÜNNIST

Autoriks teadaolev esimene eesti soost luuletaja,
endine Puhja köster ja koolmeister KÄSU HANS

13. septembril kell 12.00

PUHJA KIRIKUS

Peakõneleja: Peeter Olesk

Kaebelaulu ettekandmine erineva põlvkonna puhjalaste poolt.
Kontsert. Esinevad Kadri Hunt ja Weekend Guitar Trio Tallinnast.
Sündmust kajastab trükis Eesti Kultuurkapitali Tartumaa
ekspertgrupi toetusel valminud trükis

Puhja Seltsimajas:

- Amatöörfilmi „20 aastat Vabadussamba taasavamisest
Puhja pargis (20.08.1988) ning Käsu Hansu ja Adrian
Virginiuse mälestuskivi avamisest (03.08.1988) Puhja kiriku
juures“ vaatamine. Amatöörfilmi autor on Andrus Sepp
• Fotonäitus „Puhja vald – killuke Eestimaast“

Korraldustoimkond:

Puhja Vallavalitsus, Puhja kirik, Puhja Seltsimaja

Üritus on tasuta

Puhja Seltsimajas kolmapäeval, 01. oktoobril kell 15.00

ÜLEVALLALINE PENSIONÄRIDE PIDU

Külalisteks REET LINNA & AARE JAAMA

Valla buss toob peole: Möisanurmest 14.00,
Ulilast 14.15, Uulast 14.20, Järvakülast 14.30

Tasuta

TEADE EAKATELE

Tartu Maakonna Pensionäride Ühendus korraldab viiendat korda **Rahvusvahelise eakate päeva piduliku aktuse**, mis on pühendatud ka vanaemadele-vanaisadele. „Tartumaa vanaema 2008“ ja „Tartumaa vanaisa 2008“ mälestusmärgid koos tervitustega annab üle Tartu maavanem Esta Tamm. Aktuse osa juhib Hannes Kaljujärv.

Aktusele järgneb Edward Tayloriga kriminaallugu „Jäine mõrv“, peaosades Hannes Kaljujärv ja Jaan Rekkor.
Üritus toimub Vanemuise Teatri Väikeses Majas 28. septembril 2008. a. algusega k. 15.00 (etendus algab k.16.00). ja lõpp on 18.20

Soovijatel registreeruda hiljemalt **15. septembriks** val-
la sotsiaalnõuniku telefonil 730 0646 või 515 4872.

PUHJA VALLA LEHT

VÄLJAANDJA: PUHJA VALLAVOLIKOGU JA VALLAVALITSUS

61301 TARTUMAA; TEL. 730 0641

TOIMETAJA: PÄIVI MÄRIAMAA, TOIMETAJA@PUHJA.EE

TRÜKITUD OÜ TARTUMAA TRÜKIKOJAS

TRÜKIARV: 1050